

Роєнко Л.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фахових методик та
інноваційних технологій у початковій школі

Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до впровадження сучасних педагогічних технологій

Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи : матеріали Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань. 2020. С. С. 50–58.

Серед важливих педагогічних проблем, які поставило життя перед сучасною школою, є використання альтернативних форм організації навчання учнів, розробка нових педагогічних ідей та підходів до освітнього процесу, в центрі яких – особистість дитини з її потребами, інтересами та життєвими проблемами. Сучасна школа потребує радикальних змін, нових освітніх технологій.

Розв'язання цих проблем під силу лише вчителів з високим професійним, культурним та інтелектуальним рівнем підготовки. Сучасний учитель має забезпечити розвиток і саморозвиток особистості учня, активізувати його творчі можливості в навчанні. За таких умов вчителів необхідно оволодівати новими педагогічними технологіями, бути готовим до впровадження їх у шкільну практику.

Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій передбачає: ознайомлення студентів з теоретичними положеннями інноваційних технологій навчання; практичне оволодіння більшістю педагогічних технологій, орієнтування студентів до педагогічної творчості, самостійності; вивчення педагогічного досвіду використання

новітніх технологій; формування практичних умінь та навичок впровадження в освітній процес початкової школи інноваційних технологій.

Зупинимося докладніше на кожному з напрямків підготовки майбутнього вчителя початкової школи до впровадження сучасних освітніх технологій.

На лекційних заняттях студенти знайомляться із загальною сутністю інноваційного навчання у порівнянні з традиційними, загальновідомими підходами у навчанні, усвідомлюють перевагу інноваційного навчання над традиційним. Особлива увага приділяється технологіям, які активно впроваджуються у Новій українській школі: технології інтегрованого навчання, технології розвитку критичного мислення, ігрові технології, технології особисто зорієнтованого навчання, технології рівневої диференціації, парно-групові технології та інші.

Важливим компонентом фахової підготовки майбутнього вчителя є практичне оволодіння інноваційними технологіями, формування на основі знань практичних умінь. Тому на практичних заняттях, крім традиційних форм організації навчального процесу, чільне місце займають діалоги, ділові ігри, дискусії, ситуативне моделювання тощо, що допомагає студентам в опрацюванні необхідних дій, в їх виконанні на матеріалі шкільної програмової предметів шкільного курсу. Створення навчальних груп дає можливість кожному студентові активно працювати, виступити в ролі вчитель, проводячи фрагменти уроків.

Розроблена нами система практичних занять, яка включає ряд методичних завдань і вправ, дозволяє поглибити підготовку студентів до впровадження сучасних технологій, сформувати у них необхідні уміння та навички. Щоб сформувати навички спілкування і співробітництва, викладач має докорінно змінити зміст своєї діяльності. Тепер головне завдання не «пояснити», «донести», а організувати спільний пошук розв'язання завдання. Нові умови потребують вміння вислухати всіх бажаючих з кожного питання, стати на позицію кожного студента, щоб зрозуміти логіку його міркування,

аналізувати відповідні, пропозиції і непомітно підвести їх до вирішення проблем.

Значну увагу приділяємо роботі в парах. Студенти спільно виконують одне завдання, при цьому активно обговорюють його, перевіряють знання один одного. Такі вправи ми використовуємо при рецензуванні, вдосконаленні конспектів уроків, перевірці самостійної роботи студентів.

Для обговорення певної проблеми або розробки завдання для молодших школярів з відповідної теми об'єднуємо студентів у групи. Це формує у них спроможність довільно регулювати свої дії, обґрунтовувати свою позицію і приймати думку іншого, якщо вона більше обґрунтована. Найважливіша умова успішної роботи групи – повне взаєморозуміння. Кожен член групи повинен виявляти дружнє ставлення до іншого, пишатися своїм партнером.

Особливе місце в системі підготовки майбутніх учителів до впровадження сучасних педагогічних технологій займає рольова гра. Така діяльність імітує реальність призначення ролей кожного з учасників і надає їм можливість діяти «наче справді». Кожен учасник рольової гри повинен чітко знати зміст своєї роботи, мету і завдання рольової гри. Рольові ігри впроваджуються тоді, коли студенти представляють власні фрагменти уроків з визначених тем. Перед початком гри визначаються ролі – «учитель», «учні», «директор», «завуч», експерти. Визначається завдання кожної дійової особи на уроці, після чого «учитель» веде урок. Після його завершення проводиться обговорення. «Директор» і «завуч» висловлюють свої думки щодо розв'язання проблем, над якими вони спостерігали, експерти проводять детальний аналіз уроку. Рольова гра дає можливість набути конкретних навичок, зокрема безпосередньої поведінки на робочому місці вчителя: вміння організувати роботу дітей, ставити запитання, слідкувати за логікою відповідей учнів, зрештою – триматися перед класом.

Важливим етапом підготовки студентів до впровадження інноваційних технологій в освітній процес початкової школи є розробка ними завдань для

різних форм організації навчальної діяльності школярів, виготовлення роздаткового матеріалу для учнів, що регулює поведінку учасників певної техніки, атрибутів для рольових ігор; розробка фрагментів і конспектів уроків, які розігруються на практичному занятті в групі та реалізуються під час педагогічної практики.

Майбутні педагоги мають орієнтуватися в широкому спектрі сучасних педагогічних технологій, тож підготовка студентів до використання інноваційних технологій у початковій школі охоплює всі курси фахових методик, що дозволяє студенту максимально швидко занурюючись у практичну діяльність, а отже, дозволить бути конкурентоспроможним в майбутній професійній діяльності.

Література

1. Алфімов Д.В. Інноваційна освітня система вищої школи: шляхи відродження / Д.В. Алфімов // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. пр. / Ред. кол. Л.І. Даниленко та ін. – К.: Логос. – 2000. – С. 158-160.
2. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія / Дубасенюк О. А. та ін. ; ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 564 с.